

Χανιώτικα νέα

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 30 Σεπτεμβρίου 2017

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΛΑΪΝΑΚΗΣ

TO RIVELLINO DEL PORTO ΤΩΝ ΕΝΕΤΩΝ

Στα “άδυτα”
του φρουρίου
Φιρκά

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

άν στα Χανιά δεν υπήρχε ο γνωστός σε όλους μας φάρος του λιμανιού, είναι σχεδόν βέβαιο ότι σήμα κατατεθέν της πόλης θα ήταν το επιβλητικό Φρουρίο Φιρκά.

Το μνημείο δεσπόζει στο Ενετικό λιμάνι των Χανίων, και χάρη στα έργα που υλοποίησε η Αρχαιολογία τα τελευταία χρόνια, αποτελεί πλέον ένα από τα πιο επισκέψιμα σημεία όχι μόνο για την ιστορική και αισθητική του αξία αλλά και για το υπέροχο ηλιοβασίλεμα που προσφέρει στους επισκέπτες του!

Στο σημερινό μας τεύχος, με αφετηρία το πλούσιο φωτογραφικό υλικό, ερευνούμε την γνωστή σε πολλούς ιστορία του μνημείου αλλά και πολλές άγνωστες πτυχές της.

Επίσης, συνομιλούμε με τον μουσικό Λεωνίδα Λαϊνάκη, δάσκαλο, οργανοποιό και δεξιότεχνη της κρητικής μουσικής, για την αξία της παράδοσης και την ουσία της κρητικής μουσικής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 2 - 4 ~ Στα άδυτα του φρουρίου Φιρκά

σελ. 6 ~ Πολιτισμός

σελ. 7 ~ Παιδότοποι

σελ. 8 ~ Υγεία & Βότανα

σελ. 9 ~ Συνέντευξη με τον

Λεωνίδα Λαϊνάκη

σελ. 10 ~ Πολιτισμός

σελ. 11 ~ Ιστορία της Ιατρικής

σελ. 12 ~ Αφορμή, Βιβλία

Ο θυρεός των Ενετών με το λιοντάρι του Αγίου Μάρκου και την επιγραφή "ALOYSIUS BRAGADEUS PROVISO CYDONIAE M.DCXX").

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Κτίσθηκε για να αποτελέσει τον "φύλακα άγγελο" της Ενετικής πόλης των Χανίων, από την πλευρά της εισόδου του λιμανιού και των βόρειων ακτών στα 1580. Ενα μικρό θαύμα αρχιτεκτονικής όπως και οι υπόλοιπες οχυρώσεις της παλιάς πόλης, έχασε γρήγορα λόγω της τεχνολογίας της εποχής (πυροβόλα) την στρατιωτική του αξία, συνέχιζε να χρησιμοποιείται όμως ως στρατώνας.

υνδέθηκε με μια από τις κορυφαίες στιγμές της σύγχρονης Κρητικής ιστορίας την ύψωση της ελληνικής σημαίας τον Δεκέμβρη του 1913 και την Ένωση. Το Rivellino Del Porto των Ενετών, ο Φιρκάς αργότερα των Τούρκων μια ονομασία που παραμένει και σήμερα αποτελεί ένα από τα πιο χαρακτηριστικά μνημεία της πόλης των Χανίων.

Οι μεγάλες προσπάθειες της Αρχαιολογίας εδώ και χρόνια απέδωσαν καρπούς στη διάσωση και ανάδειξη του μνημείου που σήμερα διατηρείται άριστα και αποτελεί έναν από τους πιο επισκέψιμους χώρους των Χανίων.

Κάνοντας μια περιήγηση στον χώρο, γνωρίζουμε καλύτερα το Μνημείο και μαθαίνουμε περισσότερα πράγματα για την ιστορία του...

Συνοδός μας ο αρχαιολόγος της Εφορίας Αρχαιοτήτων Χανίων κ. Θ. Μαίλης. Ξεκινάμε την περιήγηση μας στις οχυρωματικές εγκαταστάσεις από την πλατεία Τάλω, μπροστά στην οδό Θεοδοκοπούλου. Για να γίνει η οδός, στα 1899, κατεδαφίστηκε ένα τμήμα των οχυρώσεων που συνέδεαν το Rivellino Del Porto με τον προμαχώνα San Salvatore.

Ο ΓΕΝΟΥΑΤΙΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

Ο κ. Μαίλης μας δείχνει τη φιγούρα του "γενοουάτικου πύργου", ενός χαρακτηριστικού τμήματος των οχυρώσεων. Όμως μας εξηγεί ο πύργος κτίστηκε από τους Γενοואίτες το μικρό χρονικό διάστημα που είχαν κάτω από τον έλεγχο τους την Κρήτη τον 13ο αιώνα.

«Στη συνέχεια οι Ενετοί που επικράτησαν των Γενοואτών συμπεριέλαβαν στις εκτεταμένες οχυρωματικές τους εργασίες τον πύργο ενσωματώνοντάς τον σε αυτές. Συνολικά το Rivellino Del Porto εντάσσεται και ενσωματώνεται στον οχυρωματικό περίβολο των Χανίων τον 16ο αιώνα». Για το συγκεκριμένο μνημείο υπάρχει μελέτη από το Γραφείο Τειχών και ελπίδα είναι κάποια στιγμή να υλοποιηθεί η ανακατασκευή του καθώς αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό μνημείο.

Ακολουθούμε το τείχος κατά μήκος της Ακτής Κουντουριώτη. Οι κανονιοθυρίδες είναι απλές, μενές κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ελέγχουν αποτελεσματικά την είσοδο του λιμανιού, ενώ για την κατασκευή του τείχους έχουν χρησιμοποιηθεί ντόπια ασβεστολιθικά πετρώματα.

«Στην τειχοποιία εντοπίζουμε τη χαρακτηρι-

Το υδραγωγείο στην πλατεία του φρουρίου.

30/9

Απολλωνία,
Ζηνοβία
Αστέριος,
Αστέρω,
Κλεόπας

31/9

Αριστόβουλος,
Νάρκισος
1/10
Δαβίδ
Δαμιανός,
Διόνυσος,
Ανάργυρος,
Κοσμάς

2/10

Ελπιδηφόρος,
Ακίνδυνος

4/10

Ερμαίος,
Ιωαννίκιος
5/10
Γαλάτιος,
Γαλατεία,
Επιστήμη,
Λίνος,
Λίνα,
Σιλβανός,
Σιλβάνα,

6/10

Λεονάρδος,

γιορτάζουν

diadromes

τεύχος 746

Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ένθετο της εφημερίδας "Χανιώτικα Νέα"

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ - ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης

ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Παρασκευάς Ν. Περάκης

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

"ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ":

Ελευθερία Μ. Κουμή

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Γιώργος Κώστας, Γιάννης Λυβιάκης,

Δημήτρης Μαριδάκης, Γιάννα

Μαρουλοσπάρη, Βασιλική

Τωμαδάκη, Ελένη Φουντουλάκη

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:

Δέσποινα Βάλλα,

Νίκη Ξυφανταράκη, Ελένη Σταυριδίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:

Νεκτάριος Κακατσάκης

ΠΙΣΤΕΤΣ: Hussein Rajafitkhar,

Γιάννης Περάκης,

Γιώργος Στεφανάκης

ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπορικό Κέντρο

"Ερμής" (Μπουνιαλή 11-19)

τηλ. 28210 51.003 - 6,

fax 28210 51.007

e-mail: info@haniotika-nea.gr

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:

Καραϊσκάκη 49, τηλ. 28210 70.563

- 6 fax 28210 91.900 -

Διαφημιστικό Τμήμα:

Εύα Κουμή τηλ.: 2821070.563 - 6

e-mail: ads@haniotika-nea.gr

ΤΟ RIVELLINO DEL PORTO ΤΩΝ ΕΝΕΤΩΝ

Στα “άδυτα” του φρουρίου Φιρκά

στική βενετσιάνικη οχυρωματική τέχνη που χρησιμοποιήθηκε και στις υπόλοιπες κατασκευές τους για την άμυνα της πόλης» τονίζει ο αρχαιολόγος.

Τα φρούρια της εποχής εκείνης της εποχής τέλη 16ου - αρχές 17ου αιώνα ήταν φτιαγμένα κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν κατά κάποιον τρόπο να αντιμετωπίζουν τα πυροβόλα των πολιορκητών.

ΟΙ ΣΤΡΑΤΩΝΕΣ

Μπαίνοντας από την είσοδο του “Φιρκά” δίπλα στο Ναυτικό Μουσείο απλώνεται μπροστά μας η πλατεία του φρουρίου, ένας χώρος που έχει αναπλαστεί πλήρως όπως και όλες οι οχυρώσεις χάρις στις προσπάθειες της Εφορίας Αρχαιοτήτων όλα αυτά τα χρόνια.

Στα αριστερά μας (δυτικά) τα κτήρια των στρατώνων, στο ισόγειό του φιλοξενούσε τους στρατιώτες και στον όροφο τους ανώτατους Ενετούς αξιωματικούς.

Σύμφωνα με τον αρχαιολόγο κ. Κώστα Ψαράκη οι στρατώνες αυτοί ξεκίνησαν να κτίζονται το 1610 από τον ρέκτορα Pesaro και ολοκληρώθηκαν 10 χρόνια μετά από τον ρέκτορα της εποχής Alvisè Bragadin, το όνομα του οποίου έχει αποτυπωθεί στο θύρωμα στον όροφο: (ALOYSIUS BRAGADEUS PROVISO CYDONIAE M.DCXX). Χαρακτηριστικός και ο θυρεός των Ενετών με τον φερωτό λέοντα του Αγίου Μάρκου στην κεντρική μεγάλη πόρτα του 1ου ορόφου. «Το λιοντάρι» αναφέρει ο κ. Ψαράκης «διαστάσεων 1,20μ. Χ 0,60 εκ. είναι λαξευμένο

σε ασβεστολιθικό πέτρωμα. Το πρόσωπο έχει εκτεταμένες φθορές, στο κεφάλι φέρει στέμμα (κορώννα), οι φτερούγες του είναι όρθιες, πιεσμένες στο σώμα, ενώ στα πόδια του κρατά οικόσημα με περικεφαλαία - έμβλημα του δόγη Antonio Priuli και ανοικτό ευαγγέλιο στο οποίο

Ο Γενουάτικος πύργος, δεσπόζει πάνω από τις οχυρώσεις.

Οι 6 θόλοι (Δ. Τομαζινάκης).

Εικόνα του στρατώνα τη δεκαετία του '80, πριν ξεκινήσουν οι παρεμβάσεις (Δ. Τομαζινάκης).

Λεπτομέρεια του χάρτη του Basilicata (1618) με το Rivellino Del Porto (Δ. Τομαζινάκης, Αρχείο Εφορίας Αρχαιοτήτων).

Χάρτης του Corner του 1625 που απεικονίζει όλο το τμήμα των οχυρώσεων.
(Δ. Τομαζινάκης, Αρχείο Εφορίας Αρχαιοτήτων)

είναι χαραγμένη η επιγραφή "PAX TIBI MARCE EVANGELISTA MEVS" (Ειρήνη σε εσένα Ευαγγελιστή Μάρκο).

Από τις εργασίες της αρχαιολογίας αναδείχθηκε το υδραγωγείο στο κέντρο της πλατείας και αυτό κατασκευή των Ενετών στο οποίο αποθηκεύονταν νερό της βροχής αλλά και νερό που ερχόταν με αγωγό. Η χωρητικότητα ήταν αρκετά μεγάλη με σκοπό να προμηθεύει πόσιμο νερό τους αμυνομένους σε περίοδο πολιορκίας. Το βόρειο τμήμα καταλαμβάνουν έξι θόλοι, και όπως σημειώνει ο κ. Κ. Ψαράκης το πάχος στην εξωτερική τους τοικοποιία φτάνει τα 4 μέτρα.

Στην κορυφή του κάθε θόλου μας δείχνει ο κ. Μαΐλης τις οπές εξαερισμού από όπου εκτονώνονταν η έκρηξη των κανονιών κάθε φορά που έβαλαν. Εκεί έχει σχηματιστεί το δώμα (σ.σ. ο χώρος όπου γίνονται οι εκδηλώσεις για την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα).

ΟΤΑΝ ΕΓΙΝΕ "ΦΙΡΚΑΣ"

Την οθωμανική περίοδο οι Τούρκοι συνεχίζουν να χρησιμοποιούν το κτήριο για στρατιωτικούς

σκοπούς (φιρκάς είναι ο στρατώνας στα τουρκικά), κτίζουν τη νότια πλευρά των έξι θόλων και φτιάχνουν χώρους υγιεινής σε καθένα από αυτούς όταν τους μετατρέπουν σε φυλακή.

Από τη φυλακή αυτή απέδρασε το 1862 ο Χατζημικάλης Γιάνναρης, ενώ στον χώρο όπου βρίσκεται ο ιστός της σημαίας υψώθηκε το σύμβολο της Κρητικής αυτονομίας το 1898.

Το 1909 οι Κρητικοί ανύψωσαν την ελληνική σημαία στον ιστό προκαλώντας την έντονη αντίδραση των Μεγάλων Δυνάμεων, που ζήτησαν την υποστολή της. Όμως κανείς Κρητικός δεν βρέθηκε να την κατεβάσει, έτσι στρατιωτικό τμήμα των Μεγάλων Δυνάμεων έκανε την υποστολή και ανέλαβε τη φρούρηση του ιστού ώστε να μην επαναληφθούν "έκτροπα".

Την 1η Δεκεμβρίου του 1913 υψώθηκε και επίσημα η ελληνική σημαία σηματοδοτώντας την Ένωση. Ακολούθως ο "Φιρκάς" όπως είχε καθιερωθεί ως όνομα χρησιμοποιήθηκε για στρατιωτικές εγκαταστάσεις και μεταπολεμικά εγκαταλείφθηκε μέχρις ότου η αρχαιολογία ανάλαβε τη σταδιακή συντήρηση και αναστήλωσή του.

Ο στρατώνας τη δεκαετία του '80, πριν την ανακατασκευή του και μετά (Δ. Τομαζινάκης).

Το υδραγωγείο, ο στρατώνας και η πλατεία (Δ. Τομαζινάκης)

★
★
GRECOTEL
HOTELS & RESORTS

ΑΣΥΓΚΡΗΤΗ

Με το φως της και τις αξίες της. Με την ανθρωπιά και τη φιλοξενία της.
Με τον πλούτο και την ιστορία της. Εδώ πρωτανοίξαμε την πόρτα μας.
Από εδώ ανοίξαμε τα φτερά μας για τον κόσμο.
Με την Κρήτη ταξιδεύουμε όσα μάθαμε απ' τους παλιούς.

Κι όπως τα μάθαμε, όπως τα βρήκαμε, τα πάμε παραπέρα.

Ψυχή κι ανάσα μας η Κρήτη.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΑΔΑΚΗΣ

Μιαστοριά και τέχνη

«Πολλοί άνθρωποι, ακόμη περισσότερο, οι ιστορικοί τέχνης, δυσκολεύονται να διαπραγματευτούν μια καλλιτεχνική περίπτωση η οποία δεν καταχωρείται εύκολα. Ό,τι καλύτερο σ' αυτή την κατηγορία η περίπτωση του Γιάννη Μαρκαντωνάκη...».

Εαυτά τα λόγια ο ιστορικός τέχνης και καθηγητής στο Πολυτεχνείο Κρήτης Θανάσης Μουτσόπουλος ξεκινάει το σημείωμά του που εισάγει τον επισκέπτη στην έκθεση «Χρονική αντιστροφικότητα. Αντόνιο Ταμπούκι – Γιάννης Π. Μαρκαντωνάκης. Μια εξελικτική διαδραστική εικαστική έκθεση».

Μια έκθεση του Γιάννη Μαρκαντωνάκη που θα διαρκέσει έως τα τέλη Οκτωβρίου και φιλοξενείται στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου, με διοργανωτές τους Δήμο Χανίων, ΚΕΠΠΕΔΗΧΚΑΜ και Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο Αθηνών.

Κι αν πράγματι είναι δύσκολο να κατατάξει κανείς τον Μαρκαντωνάκη σε μια κατηγορία καλλιτεχνών άλλο τόσο αντιστέκονται σε τέτοιες απόπειρες και τα έργα του. Έργα εξωστρεφή, που ανοίγουν κουβέντα με εμβληματικές μορφές της διανόησης, όπως ο Βάλτερ Μπένζαμιν, και της λογοτεχνίας, όπως οι Ονόρε ντε Μπαλζάκ και Νίκος

Καζαντζάκης. Έργα που έχουν στραμμένες τις κεραίες τους στο παρόν και το μέλλον της ανθρωπότητας, ψηλαφώντας την απειλή του πολέμου και της οικολογικής καταστροφής. Συγχρόνως, όμως, και έργα βαθιά προσωπικά, όπως

μαρτυρά το πορτρέτο της μητέρας του καλλιτέχνη που δίνει το νήμα και το έναυσμα στον επισκέπτη για μια καταβύθιση στον κόσμο των ονείρων και του ασυνείδητου.

Μέσα σ' αυτόν τον διάλογο μεταξύ έργων και κοινού, δεσπόζει η μορφή του συγγραφέα Αντόνιο Ταμπούκι που είχε στενούς δεσμούς με τα Χανιά. Το εντυπωσιακών διαστάσεων πορτρέτο του Ιταλού διανοητή, μεταφραστικό και ακαδημαϊκό, βρίσκεται ακόμα υπό δημιουργία και το συνθέτουν αμέτρητα μικρά χάρτινα ρολόγια που τοποθετούν πάνω στον καμβά οι επισκέπτες υπό την καθοδήγηση του Χανιώτη εικαστικού. Μια χειρονομία που φωτίζει μια ακόμα όψη του καλλιτεχνικού πυρήνα του Μαρκαντωνάκη: την ισχυρή επιθυμία του δημιουργού για ζωντανή επικοινωνία με το κοινό, όσο το δυνατόν πιο ειλικρινή, μακριά από τις καθιερωμένες συμβάσεις και περιορισμούς που θέτουν οι κοινωνικοί ρόλοι του καλλιτέχνη και του θεατή.

Ακόμα όμως και υπό την ιδιότυπη συνθήκη της συν-δημιουργίας, η δεξιοτεχνία και μιαστοριά του Μαρκαντωνάκη στο δούλεμα της καλλιτεχνικής φόρμας παραμένει μοναδική, με τα έργα του να αποπνέουν μια αίσθηση αρμονίας που ισορροπεί στην κόψη του ξυραφιού, που τη φτάνει στα όριά της.

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, ο χαρακτηρισμός ως μεγάλο μάστορα του Γ. Π. Μαρκαντωνάκη φωτίζει τη μισή αλήθεια. Η άλλη μισή βρίσκεται στο ό,τι πρόκειται για έναν σπουδαίο καλλιτέχνη. Με δική του γλώσσα, προσωπική. Με ορίζοντα οικουμενικό. Με ευαισθησία παιδιού. Που περιέχει και δίνει μορφή στις δικές μας αγωνίες. Προκαλώντας και προσκαλώντας μας να κάνουμε ένα βήμα μπροστά, πιο κοντά στην αλήθεια μας.

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ "ΔΩΜΑ"

«ΔωμάΤΑματα στον Α. Χρυσοστομίδα»

Εγκαινιάζεται σήμερα, Σάββατο 30 Σεπτεμβρίου στο ξενοδοχείο "Δώμα" στις 8 μ.μ. η έκθεση του Γιάννη Μαρκαντωνάκη «ΔωμάΤΑματα στον Α. Χρυσοστομίδα» από την Μαρία Ζοζέ Ταμπούκι. Η έκθεση παρουσιάζει αναμνηστικά υπαινικτικά τη σχέση του συγγραφέα Αντόνιο Ταμπούκι με το μεταφραστικό του Ανταίο Χρυσοστομίδα, όπως παρουσιάζεται στο βιβλίο «ένα πουκάμισο γεμάτο λεκέδες» (εκδ. Αγρα) παράλληλα στα 19 «ψυχαναλυτικά» κουτιά που εμπεριέχουν θραύσματα από την πόλη και γραφική ύλη είναι ενσωματωμένα αποσπάσματα από τα 19 κείμενα που έγραψαν στη μνήμη του Ανταίου, παγκόσμιοι συγγραφείς που συνεργάστηκαν μαζί τους.

Η έκθεση είναι «μινιμαλιστική σε σχέση με την πολυσυλλεκτική μαξιμαλιστική στο ΚΑΜ που λειτουργεί παράλληλα του ίδιου καλλιτέχνη και είναι αφιερωμένη στον Αντόνιο Ταμπούκι.

ΑΠΟ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

Προβολές στο Κ.Α.Μ.

Ντοκιμαντέρ που συμμετείχαν στο 4ο Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Ιεράπετρας, θα προβληθούν σήμερα, αύριο και τη Δευτέρα 2 Οκτωβρίου στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (ΚΑΜ). Η είσοδος θα είναι ελεύθερη για το κοινό. Η ώρα έναρξης προβολών 6 μ.μ.

Φέτος, για πρώτη φορά στην ιστορία του το φεστιβάλ φιλοξενεί μια ιδιαίτερη ενότητα με θέμα «Αφιέρωμα: Μειονότητες, Ρομά, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση». Η ενότητα αυτή υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους. Πρόκειται ουσιαστικά για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ που ασχολείται με την εκπαίδευση και την απασχόληση.

Χειμερινό ωράριο λειτουργίας

Τρίτη – Τετάρτη και Παρασκευή 12:30-15:00
και την πρώτη Κυριακή κάθε μήνα 10:00-15:00.

Ομαδικές και σχολικές επισκέψεις πραγματοποιούνται καθημερινά με ραντεβού.

ΒΙΟΠΑ Χανίων Τ: 28210 80090
Email: info@typography-museum.gr
www.typography-museum.gr

ΣΤΟ "ΔΙΚΤΥΟ FM"

Εκπομπή για τα παιδιά

Με ακόμα περισσότερα εφόδια συνεχίζεται και φέτος η παιδική εκπομπή του diktyofm 91,5 "Ανέβα μήλο κατέβα ρόδι", καθώς πρόσφατα απέσπασε το silver βραβείο στην κατηγορία Ειδικές Εκπομπές στα φετινά Regional Media Awards, όπου συμμετείχαν Περιφερειακά και Τοπικά Μέσα της Ελλάδας.

Την εκπομπή επιμελείται η Βαλεντίνα Παπαδημητράκη και παρουσιάζεται από σήμερα, κάθε Σάββατο 10 – 11 το πρωί. Το Ανέβα μήλο, κατέβα ρόδι είναι μια εκπομπή για μικρά και μεγάλα παιδιά. Μια εκπομπή που προτείνει στους μικρούς ακροατές δραστηριότητες, βιβλία, παιχνίδια, θεατρικές παραστάσεις και ό,τι όμορφο συμβαίνει στην πόλη. Ένα ραδιοφωνικό περιοδικό για παιδιά με πολιτιστικά νέα, συνεντεύξεις με δημιουργούς που αφορούν στο παιδικό κοινό, ραδιοφωνικά παιχνίδια και αφήγηση παραμυθιού. Γονείς ή εκπαιδευτικοί που θα ήθελαν να φέρουν τα παιδιά τους ή τους μαθητές τους κάποιο Σάββατο στο στούντιο για να πάρουν μέρος ζωντανά στην εκπομπή, μπορούν να επικοινωνούν στο 28210 43979 ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση anevamilo@gmail.com.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Παιδικές παραστάσεις

Η παιδική θεατρική παράσταση με ηθοποιούς και κούκλες, βασισμένη στην ιστορία του Χιλιανού συγγραφέα Luis Sepulveda "Ο Γάτος που έμαθε σε ένα γλάρο να πετά", σε σκηνοθεσία, Αντώνη Διαμαντή – Ειρήνη Κουτσάκη, από την παιδική σκηνή του Θεάτρου ΟΜΜΑ ΣΤΟΥΝΤΙΟ θα παρουσιαστεί το Σάββατο 30 Σεπτεμβρίου στις 7.30 το απόγευμα στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων και η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό.

Την παράσταση διοργανώνουν: Περιφέρεια Κρήτης, ΤΕΒΑ-Γενική Γραμματεία Πρόνοιας, Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού σε συνεργασία με το Δήμο Χανίων στο πλαίσιο του κοινωνικού προγράμματος ΤΕΒΑ. Πριν την παράσταση στις 6 το απόγευμα θα πραγματοποιηθεί Βιωματικό Εργαστήριο.

Ένα πρόγραμμα που με αφορμή τη ζωή και το έργο του Νίκου Καζαντζάκη θα ασχοληθεί με τον συναισθηματικό κόσμο των παιδιών, μ' αυτό που ονομάζουμε «συναισθηματική νοημοσύνη».

Επίσης, παιδική παράσταση με τίτλο: "Ο τετραγωνοπαντελόνης και η διάσωση του βυθού", θα παρουσιάσει το Μικρό Θέατρο Λάρισας στο κινηματοθέατρο: "Ελληνίς", σήμερα Σάββατο στις 11.30 π.μ. και στις 5.30 μ.μ..

Προπώληση: Βιβλιοπωλείο Κύβος, τηλ.: 2821041606, προπώληση 8 ευρώ, ταμείο 9 ευρώ. Πληροφορίες: 6974797109.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

“Όλα αυτά τα υπέροχα πράγματα”

Θεατρική παράσταση του έργου των Ντάνκαν Μακμίλαν και Τζώνου Ντόναχο: "Όλα αυτά τα υπέροχα πράγματα", θα δοθεί την Παρασκευή 6, το Σάββατο 7 και την Κυριακή 8 Οκτωβρίου στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων σε σκηνοθεσία της Ιόλης Ανδρεάδη και ερμηνεία της Μελίνας Θεοχαρίδου

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, είναι ένα βραβευμένο έργο για την κατάθλιψη ή για το τι είμαστε διατεθειμένοι να κάνουμε γι' αυτούς που αγαπάμε, σε μετάφραση Αντώνη Γαλέου και ελεύθερη προσαρμογή από την Ιόλη Ανδρεάδη και τον Άρη Ασπρούλη. Το Every Brilliant Thing ανέβηκε για πρώτη φορά το 2013 στην Αγγλία και έκτοτε ταξιδεύει ασταμάτητα σε όλο τον κόσμο

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Μετάφραση: Αντώνης Γαλέου
Προσαρμογή κειμένου: Ιόλη Ανδρεάδη & Άρης Ασπρούλης
Σκηνοθεσία - Κίνηση: Ιόλη Ανδρεάδη
Σκηνικός χώρος - Κοστούμι: Δήμητρα Λιάκουρα
Φωτισμός: Χριστίνα Θανάσουλα
Φωτογραφίες: Πάνος Μιχαήλ
Ερμηνεύει η Μελίνα Θεοχαρίδου
Μια παραγωγή της ΟλινίοςΚ Παραγωγές ΤΜ
Τιμές Εισιτηρίων
Κανονικό: 12 ευρώ.
Μειωμένο: 10 ευρώ.

παιδότοπος

Β2 ΤΑΞΗ ΔΗΜ. ΣΧ. "ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΣΜΥΡΝΗΣ"

“Πάμε να σώσουμε το περιβάλλον”

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

“Πάμε να σώσουμε το περιβάλλον” ο τίτλος του παραμυθιού που έγραψαν και εικονογράφησαν τα περυσινά Δευτεράκια της Β2 τάξης του Εκπαιδευτηρίου “Χρυσόστομος Σμύρνης” με την “καθοδήγηση” της γνωστής και από άλλες εργασίες μαθητών της, δασκάλας τους Αναστασίας Ρήγα. Μ’ άρεσε, μ’ άρεσε πολύ, αυτό το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο, έτσι όπως το διάβασα στο εξώφυλλο της ιδιαίτερα καλαίσθητης εργασίας που έφτασε καλοκαιριάτικα στα χέρια μου.

Πάμε να σώσουμε το περιβάλλον! Ανοιχτή η προκλητική πρόσκληση των 28 Δευτερακίων και της δασκάλας τους, όλους μας αφορά η σωτηρία του περιβάλλοντος, ανοιχτός και ο Παιδότοπος για φιλοξενία...

Συγχαρητήρια Αναστασία! Πάντα άξια.

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος**

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας γίγαντας που τον έλεγαν Λέανδρο και ζούσε σε έναν πανέμορφο κήπο.

Ο κήπος του είχε πολύ ψηλά δέντρα και κάθε λογής πανέμορφα και πολύχρωμα λουλούδια τα οποία ο Λέανδρος φρόντιζε καθημερινά.

Επιστήμονες απ' όλο τον κόσμο -ξέρετε, αυτοί με τα ανακατεμένα μαλλιά και τις άσπρες μπλούζες- που μπορεί να μην ήταν παιδιά αλλά ήταν καλόκαρδοι σαν τα παιδιά, έφτιαξαν φίλτρα και καθάρισαν τα ρυάκια, τα ποτάμια και τις θάλασσες.

Τέλος, άφησαν στον αέρα χιλιάδες τεράστια αερόστατα που με τρόπο που δεν μπορούμε να εξηγήσουμε -ίσως μαγικό- καθάρισαν την ατμόσφαιρα από τα καυσαέρια.

Ο ουρανός ξανάγινε καταγάλανος και κοιτάζοντας ψηλά το μόνο που μπορούσε κάποιος να δει ήταν μικρά κάτασπρα συννεφάκια, σαν προβατάκια, που κυνηγούσαν το ένα το άλλο.

Τώρα πια τα εργοστάσια δεν έβγαζαν από τα φουγάρα τους μαύρο καπνό, αλλά αρώματα από γιασεμί, γαρδένια και τριαντάφυλλο που έκαναν τον κόσμο να μοσοχομυρίζει!

Τώρα πια όλοι ήταν πολύ χαρούμενοι. Τα παιδιά επέστρεψαν κατάκοπα αλλά τρισευτυχισμένα στα σπίτια τους για να ξεκουραστούν και ο Λέανδρος γύρισε στο σπιτάκι του όπου τον περίμενε μια ευχάριστη έκπληξη.

Το δέντρο του ήταν καταπράσινο και ανθισμένο. Τα πουλάκια τιτίβιζαν γύρω του και ετοιμάζονταν να φτιάξουν τις φωλιές τους στα κλαδιά του.

Ενα μεγάλο “Ευχαριστώ” ακούστηκε απ’ όλα τα λουλούδια και τα δέντρα του κήπου...

Ο κόσμος ξανάγινε όμορφος και ο Γίγαντάς μας έζησε ευτυχισμένος στον καταπράσινο κήπο του!

Μια μέρα εκεί που πότιζε και κλάδευε τα φυτά του, παρατήρησε ότι ένα δέντρο του φαινόταν πολύ άρρωστο.

το παραπάνω. Φταίνε αυτά που βλέπω».

«Δηλαδή; Τα πουλάκια, το ρυάκι, τα χόρτα;», ρώτησε ο γίγαντας σαστισμένος.

«Οχι βέβαια. Βλέπω τους ανθρώπους να πετούν σκουπίδια, να κόβουν και να καίνε τα δέντρα, να χτίζουν παντού εργοστάσια και να μολύνουν τα ρυάκια και τα ποτάμια. Γι' αυτό είμαι λυπημένο και αρρώστησα».

Ο Λέανδρος σκέφτηκε ότι το δέντρο είχε δίκιο και αποφάσισε να κάνει ό,τι περνάει από το χέρι του για να γίνει ο κόσμος καλύτερος.

Δεν μπορούσε όμως μόνος του. Χρειάζονταν βοήθεια και μάλιστα βοήθεια από τα παιδιά, γιατί μόνο αυτά ήταν τόσο καλόκαρδα όσο αυτός.

Φώναξε, λοιπόν, όλα τα παιδιά του χωριού με τους γονείς και τους δασκάλους τους και τους μίλησε.

Τα παιδιά κατάλαβαν αμέσως τι έπρεπε να κάνουν και όλα μαζί με μια φωνή, φώναξαν: «Πάμε να σώσουμε το Περιβάλλον».

Το σύνθημα των παιδιών διαδόθηκε γρήγορα από στόμα σε στόμα σε όλον τον κόσμο.

Βοήθησε βέβαια και ο Λέανδρος που με τη βροντερή φωνή του το φώναξε δυνατά και το έκανε να ακουστεί σε κάθε γειτονιά, σε κάθε πόλη, σε κάθε χώρα.

Ετσι όλα τα παιδιά του κόσμου, με αρχηγό τον καλόκαρδο γίγαντά μας, πήραν σκούπες, φαράσια και μεγάλες σακούλες σκουπιδιών και μάζεψαν όλα τα σκουπίδια από κάθε γωνιά της Γης.

Ο Λέανδρος τότε στενοχωρήθηκε πολύ και γεμάτος αγωνία το ρώτησε:

«Τι έπαθες δεντράκι μου; Γιατί ξεράθη-καν τα φύλλα σου;».

«Αρρώστησα γιατί είμαι πολύ λυπημένο» απάντησε το δέντρο.

«Γιατί είσαι λυπημένο; Φταίω εγώ; Μήπως δε σε φροντίζω καλά;», ρώτησε ο γίγαντας δακρυσμένος.

«Οχι, καλέ μου Γίγαντα. Δε φταις εσύ. Εσύ με φροντίζεις και με

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Μια λατινική ονομασία του φυτού είναι *Prunus amygdalus B.* ή *Amygdalus communis L.* (αμυγδαλή η κοινή). Ανήκει στην οικογένεια των Ροδοειδών. Είναι ιθαγενές της Μαυριτανίας και αυτοφύες στη Βόρειο Αφρική.

Αμυγδαλιά

Στην Ελλάδα καλλιεργείται εδώ και χιλιετίες. Υπάρχουν ποικιλίες αφράτων και σκληρών, γλυκών (*Dulcis*) και πικρών (*Amara*) αμυγδάλων. Είναι μικρό δέντρο ή θάμνος που μπορεί να φτάσει σε ύψος τα 3 έως 5 μέτρα. Έχει φύλλα στενά λοχχοειδή με λεπτές οδοντώσεις. Τα άνθη είναι λευκά ή ρόδινα κατά ζεύγη πάνω στους βλαστούς του προηγούμενου έτους. Έχουν καρπό ωσειδή, επιμήκη, κνουδωτό με πράσινο-ασμή χρώμα. Κάθε καρπός περιέχει 1-2 σπέρματα.

Ιστορικά στοιχεία

Η Αμυγδαλιά κατάγεται από τη Μεσοποταμία, από όπου μεταφέρθηκε στην Ελλάδα και στη συνέχεια στην Ιταλία τον 3ο αιώνα π.Χ. κατά τους χρόνους του Κάτωνος. Σε αρχαία κείμενα το δέντρο αναφέρεται ως αμυγδαλέα, αμυγδαλή, αμύγδαλος ο δέκαρπος.

Σε πολλά μέρη της ανατολής ήταν γνωστή με το όνομα Αθάσια, παραφθορά της θασίας αμυγδαλής που τιμούσαν οι αρχαίοι. Οι Βυζαντινοί την ονόμαζαν Θάσια. Στη μεσαιωνική Ευρώπη προτιμούσαν τα αμύγδαλα φρέσκα και πράσινα για το «γάλα» τους, το οποίο ο κόσμος το χρησιμοποιούσε αντί για γάλα αγελάδας, για να ξεπεράσει τους περιορισμούς κατά τις περιόδους της Χριστιανικής νηστείας.

Ο Ιπποκράτης τα χρησιμοποιούσε και τα γλυκά και τα πικρά για θεραπευτικούς σκοπούς. Ο Διοσκουρίδης περιγράφει τον τρόπο παρασκευής του ελαίου και αναφέρει πως το χρησιμοποιούσαν ως φάρμακο και για την παραγωγή μύρου. Ο Θεόφραστος κάνει λόγο για τη χρήση της ρητίνης του δέντρου στη φαρμακευτική. Ο Αθηναίος ονομάζει ως τα καλύτερα τα αμύγδαλα της Νάξου, ενώ ο Φρύνιχος τα συνιστούσε ως ωφέλιμα για τον βήχα. Ο Διοκλής ο Καρύστιος τα συνιστούσε ως ευκοιλία και θερμαντικά τρόφιμα.

Οι αρχαίοι γνώριζαν τη δηλητηριώδη δύναμη των πικρών αμυγδάλων και τα χρησιμοποιούσαν, όπως αναφέρει ο Διοσκουρίδης για να δηλητηριάσουν θανατηφόρα τις αλεπούδες. Τα χρησιμοποιούσαν όμως και για θεραπευτικούς σκοπούς κατά της επίσχεσης των ούρων, της λευκόρροιας, των πλευριτίδων και της πνευμονίας.

Στην Κρήτη γνώριζαν καλά τις ιδιότητες των αμυγδάλων. Τα θεωρούσαν τονωτικά, αναπλαστικά του αίματος και

ότι καθάριζαν τα νεφρά. Τα μασούσαν με ψωμί και τα έδιναν στα βρέφη (μασουλίδες), όταν έπασχαν από σουφρίτη (παιδική αθρεψία). Το γλυκό αμυγδαλόλαδο το έδιναν στα βρέφη όταν ήταν δυσκοιλία. Κοπάνιζαν τα αμύγδαλα και τα έβραζαν και μάζευαν το λάδι που επέπλεε με το κουταλάκι. Τα ξυλώδη περιβλήματα των αμυγδάλων τα χρησιμοποιούσαν ως βαφική ύλη. Τα φύλλα της αμυγδαλιάς τα έδιναν στα πρόβατα για να παχαίνουν να νοστιμίζει το κρέας τους. Την κόλλα της αμυγδαλιάς την έβραζαν και την έδιναν στα νήπια ως αποχρεμπτικό.

Οι κοπέλες χρησιμοποιούσαν τα πικραμύγδαλα κοπανισμένα με ρακή ως γαλάκτωμα για το λαιμό και τα χέρια. Με το γάλα της πικραμυγδαλιάς (άγρια αμυγδαλιά) έβγαζαν τις φακίδες από το πρόσωπο. Τις αποσπερίδες που μαζεύοντουσαν ο ένας στα σπία του άλλου για να τον βοηθήσουν στο σπάσιμο των αμυγδάλων τις ονόμαζαν «τσακίστρες» και τους εθελοντές «δανεικούς». Το σπασίμο συνοδευόταν με ρακή και λύρα με χορό και ανταλλαγή μαντινάδων.

Συστατικά - χαρακτήρας

Τα αμύγδαλα είναι ένας από τους πλέον θρεπτικούς καρπούς. Περιέχουν πρωτεΐνη 26%, λιπαρές ουσίες 60-70% και υδατάνθρακες 5-10%.

Τα γλυκά αμύγδαλα περιέχουν 54% έλαιο, 24% εμουλσίνη ή συναπάτζη (η οποία είναι λευκωματίνη διαλυτή), σάκχαρο 6%, κόμμι και κάποια παρεγχυματώδη ουσία. Τα πικρά αμύγδαλα περιέχουν έλαιο 54-55% (το οποίο λαμβάνεται με έκθλιψη και έχει χρώμα κίτρινο διαφανές και λεπτόρρευτο).

Τα πικρά αμύγδαλα περιέχουν 2 έως 4% αμυγδαλίνη, ένα γλυκοσίδιο το οποίο είναι τοξικό. Περιέχουν επίσης και συναπάτζη ή γαλακτωματίνη (εμουλσίνη). Από την αμοιβαία αντίδραση των δύο αυτών συστατικών παρουσιάζει υδροκυανικό οξύ και αιθέριο έλαιο πικρών αμυγδάλων που είναι βενζοϊκή αλδεύδη.

Τα υτόχρονα σχηματίζεται και μυρμηκικό οξύ και σάκχαρο. Το καθαρό πικραμυγδαλέλαιο που λαμβάνεται από έκθλιψη, διατηρεί τις δηλητηριώδεις ιδιότητες του καρπού. Πενήντα έως εξήντα πικραμύ-

γδαλα είναι αρκετά για να σκοτώσουν ένα ενήλικο άνθρωπο, ενώ 4 έως 6 από αυτά είναι ικανά να φέρουν τον θάνατο σε παιδιά. Σε περίπτωση δηλητηρίασης πρέπει να γίνει αμέσως πλύση στομάχου και ένεση ατροπίνης. Ως αντίδοτο λειτουργεί και η ζάχαρη.

Και τα γλυκά και τα πικρά αμύγδαλα περιέχουν κυτταρίνη, ασβέστιο, κώριο, κοβάλτιο, σίδηρο, μαγνήσιο, φωσφόρο, κάλιο, νάτριο, θείο, κόμμι και είναι πλούσια σε βιταμίνη E.

Ανθιση -χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από Ιανουάριο έως Μάρτιο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται τα άνθη, το περικάρπιο των αμυγδάλων, ο φλοιός και τα σπέρματα.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Τα γλυκά αμύγδαλα χρησιμοποιούνται ως τροφή και ως φάρμακο.

Είναι ωφελιμότητα για παιδιά και βρέφη υπό μορφή γάλατος αμυγδαλού, όταν δεν έχουν αρκετό μητρικό γάλα. Το γάλα των αμυγδάλων αυτών είναι επίσης καταπραϊντικό και δροσιστικό και χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις πυρετού, φλεγμονών των ουροφόρων οδών, γαστρεντερίτιδα, δερματικούς ερεθισμούς, οξείες καταρροϊκές παθήσεις και νευρικές διεγέρσεις. Τα γαλάκτωμα γίνεται ακόμη καλύτερο αν αντί για νερό χρησιμοποιήσουμε αφέψημα μαρουλιών.

Σε περιπτώσεις κατάρρου και φλογώσεων των αναπνευστικών οργάνων συνδυάζεται καλά με Αλθαία ή Μενεξέ. Σε περίπτωση οδοντικού βήχα, συνδυάζεται καλά με Παπαρούνα.

Το γαλάκτωμα των γλυκών αμυγδάλων επίσης ανακουφίζει σε προβλήματα καρδιακής αρρυθμίας που οφείλονται σε ερεθιστικές καταστάσεις του νευρικού συστήματος.

Το αμυγδαλέλαιο είναι μαλακτικό και ελαφρά καθαρτικό. Συνίσταται στα παιδιά που υποφέρουν από κολικούς ή σκουλήκια εντέρων καθώς και σε εκείνα που υποφέρουν από σπασμούς ή σπασμωδικό βήχα. Βοηθά επίσης σε προβλήματα στραγγουρίας, σε νεφρικούς κωλικούς και νεφρόλιθους. Η χρήση του εξωτερικά βοηθά σε προβλήματα φλογώσεων, εγκαυμάτων

πρώτου βαθμού και αποστημάτων.

Τα πικρά αμύγδαλα χρησιμοποιούνται εξωτερικά υπό μορφή καταπλάσματος σε ερεθισμούς δέρματος. Ο πολτός αραιωμένος με νερό δαφνοκέρασο σε κατάπλασμα, καταπραϊνει τους νευραλγικούς πόνους, γαστραλγίες, πόνους ήπατος, κολικούς νεφρών και λιθιάσεις. Τα άνθη και το πράσινο περικάρπιο των αμυγδάλων διεγείρουν τη λειτουργία του στομάχου και καλμάρουν άσθμα και βήχα. Ο φλοιός είναι ανθελμινθικός, αντιπυρετικός και διουρητικός.

Παρασκευή και δοσολογία

Για να παρασκευάσουμε γαλάκτωμα με γλυκά αμύγδαλα κοπανίζουμε και πολτοποιούμε 20 γραμμάρια καθαρι-

σμένα και ξεφλουδισμένα αμύγδαλα, μαζί με λίγο νερό και ζάχαρη.

Όταν αυτό γίνει μία ομοιομερής πάστα προσθέτουμε 20 γραμμάρια σιρόπι ζάχαρης και το σουρώνουμε με τουλουπάνι.

Το σιρόπι (σουμάδα) των γλυκών αμυγδάλων γίνεται με το προαναφερμένο γαλάκτωμα, στο οποίο προσθέτουμε ζάχαρη και πίνεται αραιωμένο με νερό.

Προφυλάξεις

Πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί προκειμένου να χρησιμοποιήσουμε εσωτερικά τα πικραμύγδαλα για θεραπευτικούς σκοπούς. Δεν πρέπει να λαμβάνουμε σε γαλάκτωμα ή σουμάδα περισσότερα από 2 έως 4 πικρά αμύγδαλα την ημέρα.

Αν φάμε πολλά γλυκά αμύγδαλα με τη φλούδα τους μπορεί να μας προκαλέσουν ναυτία, δυσπεψία, φαγούρα ή εξανθήματα. Μπορούμε όμως να τα τρώμε αποφλοιωμένα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

Μοιράζει τον χρόνο του ανάμεσα στη μουσική, την οργανοποιία και τη διδασκαλία. Αγαπά την κρητική μουσική αλλά είναι περισσότερο γνωστός για το πάθος του για την αστική, λαϊκή, μουσική της δυτικής Κρήτης, τα περίφημα ταμπαχανιώτικα στα οποία μνήθηκε από τον πατέρα του Στέλιο. Ο λόγος για τον Λεωνίδα Λαϊνάκη. Έναν δεξιότεχνη του μπουλγαρί που, παρά το νεαρό της ηλικίας του, έχει διαγράψει ήδη μια αξιοσημείωτη πορεία στο πεντάγραμμο της μουσικής του τόπου μας την οποία υπηρετεί με αφοσίωση από παιδί.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΛΑΪΝΑΚΗΣ:

«Η παράδοση είναι η ταυτότητά μας»

Αφορμή για τη συζήτησή μας στάθηκε η έκθεση με παραδοσιακά μουσικά όργανα δικής του κατασκευής και άλλων παλιών μαστόρων, που θα πραγματοποιήσει από τις 5 μέχρι τις 15 Οκτωβρίου στην Πύλη Σαμπιονάρα. Εκεί όπου θα μοιραστεί με παιδιά και μεγαλύτερους σε ηλικία επισκέπτες κάτι από το γοητευτικό κόσμο της μουσικής μας παράδοσης...

• Τι θα περιλαμβάνει η έκθεση οργάνων που ετοιμάζεις στην Πύλη Σαμπιονάρα;

Είναι μια έκθεση παραδοσιακών οργάνων που θα περιλαμβάνει όργανα από τη συλλογή τη δική μου και του πατέρα μου, που είτε έχω κατασκευάσει ο ίδιος είτε παλιό κατασκευαστές. Όργανα όπως λαούτο, μπουλγαρί, βιολί, λύρα, φιαμπόλια, ασκομαντούρα κ.ά.

Η έκθεση θα αποτελέσει μια αφορμή για να μιλήσουμε για τα όργανα αυτά κάποια από τα οποία κινδύνεψαν να χαθούν με τα χρόνια. Επίσης, κάποια όργανα θα μπορούν οι επισκέπτες να τα παίζουν ενώ άλλα θα τα βλέπουν μόνο.

• Δύσκολη τέχνη η οργανοποιία. Τι χρειάζεται να έχει κανείς για να την υπηρετήσει;

Θέλει αφοσίωση και ηρεμία γιατί έχεις να κάνεις με εργαλεία που είναι επικίνδυνα και μπορεί να σου συμβεί κάποιο ατύχημα. Γι' αυτό είναι νόμος αν μια μέρα ξυπνήσεις και δεν σου πηγαίνουν καλά τα πράγματα να σταματάς και να κάνεις κάτι άλλο. Είναι... ενεργειακό το θέμα.

• Πολύς κόσμος έχει συνδέσει τον πατέρα σου κι εσένα με τα ταμπαχανιώτικα, τα παραδοσιακά αστικά, λαϊκά τραγούδια της δυτικής Κρήτης. Τι σημαίνει για εσένα αυτό το μουσικό ιδίωμα; Τι είναι αυτό που σε συγκινεί σε αυτά τα τραγούδια;

Αυτά τα τραγούδια παίζονταν στις πόλεις των Χανίων και του Ρεθύμνου. Κάποιοι τα μεπερδούν με τα σμυρνέικα, όμως είναι τραγούδια που υπήρχαν πριν έρθουν οι πρόσφυγες. Προσωπικά τα ένιωθα αυτά τα τραγούδια από μικρός. Είχα ζήσει κάποιους ανθρώπους, λιμανιώτες, κολομπίτες που είχαν μια διαφορετική ματιά απέναντι στην καθημερινότητα από τους ανθρώπους της υπαίθρου.

Έτσι, επειδή από μικρός είχα άμεση επαφή τόσο με το χωριό, τις Καλάθενες στην Κίσαμο, όσο και με τα Χανιά, περιέχω με ένα τρόπο και την κρητική παραδοσιακή μουσική και τα ταμπαχανιώτικα. Μου αρέσουν και τα δύο. Ως προς τα ταμπαχανιώτικα τ' αγαπώ γιατί είναι τραγούδια νταλκαδιάρικα, μερακλίδικα, ερωτικά, τραγούδια της παρέας. Τραγούδια αργά, ακουστικά, που δεν χορεύονταν και τα έλεγαν σε πολλά παραθαλάσσια μέρη της δυτικής Κρήτης, από το Ρέθυμνο μέχρι και το Καστέλι όπου έχουμε μαρτυρίες ότι παίζονταν.

• Μπαίνουν όρια στον τρόπο που αντιμετωπίζει κάποιος την παραδοσιακή μουσική;

Τα όρια είναι στην προσωπική κρίση του καθενός. Είναι θέμα αισθητικής και έκφρασης. Για τον καθένα υπάρχουν "κόκκινες γραμμές" αλλά το ζήτημα είναι τι βλέπει ο καθένας και τι θέλει να κάνει. Προσωπικά μου αρέσουν τα πειράματα,

«Προσωπικά μου αρέσουν τα πειράματα, αν δεν πειραματιστείς δεν μπορείς να προχωρήσεις. Και σε αυτήν τη διαδικασία θα έχεις και αποτυχίες και επιτυχίες»

αν δεν πειραματιστείς δεν μπορείς να προχωρήσεις. Και σε αυτή τη διαδικασία θα έχεις και αποτυχίες και επιτυχίες. Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση το αποτέλεσμα θα κριθεί από το γούστο του καθενός.

• Την άνθηση της κρητικής μουσικής τα τελευταία χρόνια πως την εξηγείς;

Θεωρώ σημαντικό που κάποιες οικογένειες μαθαίνουν τα παιδιά τους και τα γαλουχούν με την παράδοση γιατί έτσι θα μπορέσουμε να διατηρήσουμε την ταυτότητά μας. Είναι ελπιδοφόρο όλο αυτό. Πρέπει να τιμούμε τα δικά μας πράγματα και να μην έχουμε αυτή την ξενομανία που ό,τι μας πασάρουν το παίρνουμε. Άλλωστε αν δεν γνωρίσουμε τη δική μας κουλτούρα, παράδοση και ιστορία δεν μπορούμε να καταλάβουμε και τους άλλους. Διαφορετικά παραμυθιαζόμαστε.

• Διαβάζοντας μια παλαιότερη συνέντευξή σου αναφερόσουν σε σημαντικές μορφές της παραδοσιακής μουσικής που γνόρισες. Μίλαγες με θαυμασμό για την ατμόσφαιρα που δημιουργούσαν όταν έπαιζαν. Σήμερα τι έχει αλλάξει ως προς τον τρόπο που ο κόσμος επικοινωνεί με τη μουσική;

Ήταν άλλοι άνθρωποι εκείνοι. Είχαν ζήσει άλλες εποχές και είχαν άλλα βιώματα. Η

ίδια η εποχή σε κάνει να αλλάζεις. Επομένως αλλάζει και η λειτουργία της μουσικής. Σήμερα θα λέγαμε ότι έχει γίνει πιο εμπορικό όλο το πράγμα. Αυτό έχει και τα καλά του έχει και τα κακά του.

Για παράδειγμα σήμερα ασχολείται πολύς κόσμος με την παράδοση που διαφορετικά δεν θα είχε ασχοληθεί. Ωστόσο, όσοι ασχολούνται με την παράδοση, είτε έχουν σχολές χορού είτε παίζουν μουσική σε κοινωνικές εκδηλώσεις κ.λπ., πρέπει πρωτίστως να σέβονται την παράδοση. Να τη σέβονται οι ίδιοι για τη σέβεται και ο κόσμος αλλά και για να μην περάσει όλο αυτό σαν μια μόδα.

Οι μόδες περνάνε, ο σκοπός είναι να διατηρηθεί η αλήθεια που κουβαλάει η παράδοση.

• Είσαι δεξιότεχνης μουσικός όπως παραδέχονται οι συνάδελφοί σου. Τι κάνει τον καλό τον «παίκτη»;

Το καλός είναι σχετικό. Είναι κι αυτό θέμα γούστου και αντίληψης. Μπορεί να παίζεις πέντε χιλιάδες νότες το δευτερόλεπτο και να μην περάσει στο κοινό ούτε μία. Μπορεί πάλι να παίζεις τρεις νότες και να εισπράξει ο κόσμος και τις τρεις. Έχει να κάνει με το συναίσθημα και πως το εκπέμπεις.

Από εκεί και πέρα, υπάρχει η τεχνική στα

χέρια και η ψυχή που θα καταφέρεις να δώσεις στο όργανο. Θα σου πω και κάτι ακόμα. Μου έχει τύχει να ακούσω δεξιότεχνες επαγγελματίες που θαυμάζει κανείς την τεχνική τους, την ταχύτητά τους. Όμως η δεξιότεχνη δεν πρέπει να είναι αυτοσκοπός, ούτε μέσο αυτοπροβολής και επίδειξης. Πρέπει να είναι μέσο έκφρασης. Γι' αυτό και μπορεί να ακούσεις έναν ερασιτέχνη να πει ένα τραγούδι με την καρδιά του και να σε αγγίξει και την άλλη στιγμή να ακούσεις έναν δεξιότεχνη επαγγελματία και να μην σου πει τίποτα.

• Εκτός από μουσικός και οργανοποιός είσαι και δάσκαλος παραδοσιακής μουσικής. Είναι θετικό που η παραδοσιακή μουσική διδάσκεται στα ωδεία.

Σίγουρα, απλώς δεν υπάρχει αναγνώριση από το κράτος. Δηλαδή μπορεί να κάνεις ένα κλασικό όργανο, να πάρεις ένα πτυχίο και να αποτελέσει αυτό ένα εφόδιο για να βρεις κάπου δουλειά.

Στα παραδοσιακά όργανα δεν σου δίνεται τίποτα. Παίρνεις ένα χαρτί που δεν έχει κανένα αντίκρισμα. Αυτό θα πρέπει να το δει η Πολιτεία. Δεν μπορεί η παραδοσιακή μουσική να είναι παραπεταμένη και να αντιμετωπίζεται σαν αποπαιδί. Πρέπει να γίνει κάτι, αλλά δυστυχώς δεν βλέπουμε ενδιαφέρον από την Πολιτεία.

ΣΤΗΝ 6η ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

“Φαντασιακές εστίες” απ’ όλο τον κόσμο

ΑΠΕ-ΜΠΕ » Πώς ένας πολυέλαιος μπορεί να βγάξει τον ήχο του χρήματος; (Deniz Sagdic-Τουρκία- εκτίθεται στην Αγιορειτική Εστία), μιλάει για χρήμα; Πώς μια πράσινη παλιά -τρύπια κουβέρτα μετατρέπεται σ' ένα "Αρχιπέλαγος" διαρκούς αφήγησης ανθρώπινων ιστοριών; (Sophie Dubosc, Παρίσι-ΚΜΣΤ), πώς μια ζωγραφισμένη, με νερωμένο μελάνι, σελίδα εφημερίδας αμφισβητεί το ενιαίο ιστορικό αφήγημα για τον πόλεμο στην πρώην Γιουγκοσλαβία; (Vladimir Miladinovic, Βελιγράδι - Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης), πώς, τέλος, ο Βλαντιμίρ Ιλίτς Ουλιάνοφ (ο γνωστός ως Λένιν) κουβαλάει στα χέρια του πυλώνες της Σοβιετικής "ΔΕΗ" σε μια αφίσα του Δου συνεδρίου των Σοβιέτ ("Εξηλεκτρισμός όλης της χώρας", 1920-φωτομοντάζ- αφίσα -Γκουστάβ Κλούσιτς (1895-1938)- ΚΜΣΤ .

Είναι ένα μόνο δείγμα της "ειρηνικής συνύπαρξης" σε εκθεσιακούς χώρους της Θεσσαλονίκης των διαχρονικών "Φαντασιακών εστιών" των καλλιτεχνών που φιλοξενούνται στην 6η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης της πόλης .

Φαντασιακές με την κατά Κορνήλιο Καστοριάδη κοινωνική διεργασία και το βιβλίο του "Η φαντασιακή θέσμιση της κοινωνίας", που εμπεριέχει βούληση κοινωνικής αναμόρφωσης) και όχι "φανταστικές", είναι, σύμφωνα με τους διοργανωτές, οι "εστίες" και τίτλος της θεματικής της 6ης Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης που ξεκινά σήμερα και θα ολοκληρωθεί στα μέσα Ιανουαρίου της ερχόμενη χρονιάς.

Η θεματική πέριξ της οποίας κινούνται οι Φαντασιακές εστίες - εικαστικά 96 καλλιτέχνες και τα έργα τους από 37 χώρες και τέσσερις ηπείρους- λαμβάνει ως αφορμή την παρούσα συγκυρία της έξαρσης του μεταναστευτικού προβλήματος και τις ανθρώπινες ροές που αυτό δημιουργεί για να επικεντρωθεί στη ρευστότητα και το συνεχή επαναπροσδιορισμό της έννοιας της εστίας και δημιουργία μιας

αντίληψης για τον φαντασιακό χώρο.

Όσο για τις "εστίες", αυτές, σύμφωνα πάντα με τους διοργανωτές προσδιορίζουν με την έννοια του σπιτιού ως οίκημα όμως επίσης, μέσα στη ρευστή παγκοσμίου κοινωνική συνθήκη που υπόκειται καθημερινά σε ανασχηματισμούς, και την έννοια της οικογένειας, της πατρίδας, των ριζών, της οικειότητας, της ασφάλειας - όπως έλεγε χαρακτηριστικά "διευκρινίζοντας" τον ορισμό, από πλευράς Διοργανωτών, η διευθύντρια της 6ης Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης κ.Συραγώ Τσιάρα στη διάρκεια της παρουσίασης του προγράμματος της διοργάνωσης, στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης -στην Αποθήκη Β1 του λιμανιού.

"Υπό την έννοια ότι η τέχνη είναι πάντα -ή θα έπρεπε να είναι- πολιτική πράξη καθώς δεν δίνει λύσεις αλλά θέτει ερωτήματα ως μια άλλη οπτική κοινωνικών φαινομένων, η Μπιενάλε ως διοργάνωση τέχνης βεβαίως και είναι πολιτική πράξη" ελεγε μεταξύ άλλων και απαντώντας σε σχετική ερώτηση η κ.Συραγώ Τσιάρα.

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Κονσέρτο πιάνου με τον Christophe Delvallé

Κονσέρτο πιάνου με τον συνθέτη - πιανίστα jazz Christophe Delvallé θα πραγματοποιηθεί την Δευτέρα 2 Οκτωβρίου στις 8:30 μ.μ. στην Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων.

Στο κονσέρτο, που πραγματοποιείται στο πλαίσιο των παράλληλων εκδηλώσεων της έκθεσης "Teriade Editeur. Εικονο-γράφοντας", ο Christophe Delvallé θα παρουσιάσει δικές του συνθέσεις. Διοργάνωση: Ελληνογαλλικός Σύλλογος Χανίων, Γαλλικό Προξενείο Χανίων και Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων. Επίσης, την Τετάρτη 4 Οκτωβρίου στις 8:30 μ.μ. θα γίνει προβολή του ντοκιμαντέρ του Γ.Καρυπίδη, "Ο ζωγράφος Θεόφιλος" (1979), παραγωγή Γ. Σγουράκη, με κείμενα του Οδ. Ελύτη, στην

Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων.

Οι παράλληλες εκδηλώσεις του επόμενου Σαββατοκύριακου είναι αφιερωμένες στην χαρακτηριστική καθώς το Σάββατο 7 Οκτωβρίου στις 8:30 μ.μ. στην Δημ. Πινακοθήκη θα πραγματοποιηθεί διάλεξη από τον Χαράκτι Γιάννη Στεφανάκι με θέμα: «Εισαγωγή στην Ιστορία και την Τέχνη της Χαρακτικής» και την Κυριακή 8/10, στις 11:30 π.μ. στο Μουσείο Τυπογραφίας Χανίων η εκδήλωση περιλαμβάνει ξενάγηση, προβολή ταινίας μικρού μήκους «Το Αγλαόν» του Γιάννη Στεφανάκι και εργαστήρι χαρακτηριστικής σε ξύλο και λινολεούμ με τον διακεκριμένο χαράκτη. Σε όλες τις εκδηλώσεις η είσοδος είναι ελεύθερη.

ΣΤΗ ΣΟΥΔΑ

Μνήμες από την έκρηξη του "Πανορμίτη"

Εκδήλωση μνήμης 38 χρόνια μετά τα γεγονότα με την ανατίναξη του μοτορσιπ "Πανορμίτη" στο λιμάνι της Σούδας θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 1 Οκτωβρίου στις 11 το πρωί. Την εκδήλωση διοργανώνουν η Δημοτική Κοινότητα Σούδας, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Σούδας, οι Ενορίες της Σούδας και ο Σύλλογος Καταστηματαρχών Σούδας, με αφορμή, όπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση, «την μεγαλύτερη, εν καιρώ ειρήνης, έκρηξη πλοίου πλησίον κατοικημένης περιοχής ("Πανορμίτης", 1-10-1979).

Θα πραγματοποιηθεί τρισάγιο, και θα γίνουν ομιλίες για το γεγονός από την διευθύντρια του Λυκείου Σούδας, Μαρία Μαράκη και τον πρόεδρο της Δημοτικής Κοινότητας Σούδας, Κωνσταντίνο Φωκά.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση, «σε περίπτωση που επικρατούν δυσμενείς καιρικές συνθήκες, η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Σούδας, την ίδια ώρα».

ΣΤΟΝ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ

Εκδήλωση μνήμης

Εκδήλωση μνήμης για την καταστροφή του Καλλικράτη από τα στρατεύματα κατοχής τον Οκτώβριο του 1943, διοργανώνουν ο Δήμος Σφακιών και ο Πολιτιστικός Σύλλογος "Καλλικράτης" αύριο Κυριακή 1 Οκτωβρίου στις 11 π.μ. στο Ηρώο στον Καλλικράτη Σφακιών.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει, Επιμνημόσυνη Δέηση χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λάμπης - Συβρίτου & Σφακιών κ.κ. Ειρηναίου, χαιρετισμός από τον δήμαρχο Σφακιών Γιάννη Ζερβό Ιωάννη, ομιλία για τα γεγονότα της εποχής από τον υποστράτηγο ε.α., Μανούσο Πολέντα, κατάθεση στεφάνων.

ΣΤΙΣ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Συναυλία με τους Turning Leaf

Μουσική βραδιά με το συγκρότημα "Turning Leaf" θα φιλοξενηθεί την Τετάρτη 4 Οκτωβρίου στις 9:30 μ.μ. στο στούντιο "Οξω Νου". Οι Turning Leaf είναι ένα μουσικό σχήμα που δημιουργήθηκε με βασικό άξονα τα τραγούδια του Carsten Thruedal. Παράλληλα παίζει διασκευές από παραδοσιακά κομμάτια της blues και rhythm & blues σχολής της Νέας Ορλεάνης, αλλά και τραγούδια των Bob Dylan, Greatful Dead, Neil Young κ.α. Καλεσμένοι τους στο τενόρο σαξόφωνο, ο σπουδαίος Βρετανός Tim Whitehead.

Οι Turning Leaf αποτελούνται από τους, Carsten Thruedal κιθάρα-τραγουδι, Δημήτρης Τσοούρτος Μπάσο-τραγουδι, Αντώνης Χανταμπής Ντράμς, Stefan Olufsson πλήκτρα.

Είσοδος: 7 ευρώ

ΣΤΗΝ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑ

Προβολή ιστορικού ντοκιμαντέρ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αση Γωνιάς, ο Τίμιος Σταυρός διοργανώνει προβολή Ιστορικού Ντοκιμαντέρ με τίτλο: "Η πυρπόληση των γυναικών στην Καλή Συκιά - Ολοκαύτωμα από Γερμανούς ναζί κατά τη διάρκεια της κατοχής" το επόμενο Σάββατο 7 Οκτωβρίου στις 8 μ.μ. στην κεντρική πλατεία της Αση Γωνιάς.

Ιστορική παραγωγή των δημοσιογράφων ερευνητών Γιάννη Κανελλάκη και Μανόλη Παντινάκη σε σκηνοθεσία του Τάσου Μπισοίμη. Την προβολή θα προλογίσουν οι δημοσιογράφοι ερευνητές της ιστορικής παραγωγής.

"Πρόκειται για ένα ιστορικό ντοκιμαντέρ σχετικά με τις θηριωδίες και βαρβαρότητες των Γερμανών ναζί σε βάρος κατοίκων σε χωριά στο Ρέθυμνο στη νότια Κρήτη στη διάρκεια της κατοχής. Οι θηριωδίες και η πυρπόληση των γυναικών έγινε στο χωριό Καλή Συκιά, όπου Γερμανοί ναζί συγκέντρωσαν τις γυναίκες και εκεί επέμεναν να τους μαρτυρήσουν τα κρησφύγετα των ανδρών τους.

Στο ντοκιμαντέρ περιλαμβάνονται επίσης πλάνα από τα καμένα σπίτια αλλά και άλλα τοπία που διαδραματίστηκαν τα τραγικά γεγονότα από Γερμανούς ναζί σε βάρος των κατοίκων..."

Διάρκεια: 30'. Είσοδος ελεύθερη

Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

ΓΙΑΝΝΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 460

Η ασιατική χολέρα με τη μορφή του θανάτου που διαλέγει τα θύματά του, σε πίνακα του εικονογράφου Auguste Raffet στις αρχές του 19ου αιώνα, την εποχή που η ασθένεια προκαλούσε χιλιάδες θύματα τις Δυτικές χώρες.

Εργαλείο εκτομής αιμορροΐδων, κύστεων οισοφάγου, λάρυγγα, μήτρας, ωθηκών κ.ά., στο τέλος του 19ου αιώνα. Η θηλιά στην άκρη εγκλώβιζε τη διόγκωση, την απομόνωνε από την κυκλοφορία του αίματος και τελικά την απομάκρυνε.

Μία από τις πρώτες διαφημίσεις του Μερκουροχρώμ, τη δεκαετία του 1920, ενός τοπικού αντισηπτικού για τις πληγές, προκειμένου να μην επιμολυνθούν από μικρόβια.

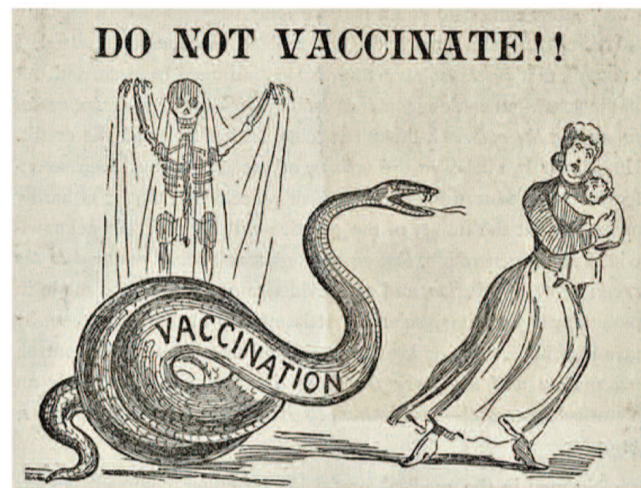

Ξύλινα ορθοπεδικά βοηθήματα που χρησιμοποιήθηκαν στα μέσα του 19ου αιώνα, από ασθενείς που είχαν υποβληθεί σε ακρωτηριασμό ποδιού.

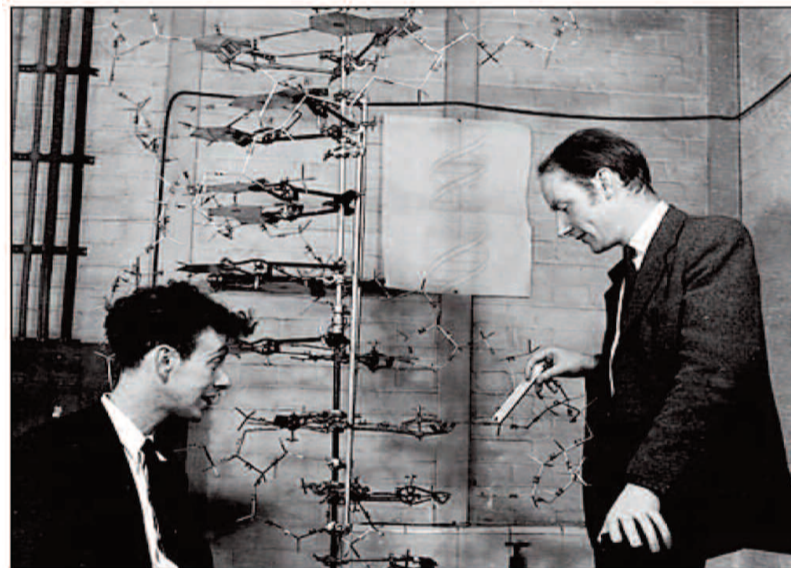
Εκπαιδευτικό πρόπλασμα της δεκαετίας του '60 για φοιτητές ιατρικής, που δείχνει πάνω υγιείς πνεύμονες και κάτω πνεύμονες χρόνιου καπνιστή...

Ασθενείς που κάνουν φυσικοθεραπεία σε αυτοσχεδια μηχανήματα του Walter Reed το 1920, Αμερικανού στρατιωτικού γιατρού του οποίου το όνομα έχει συνδεθεί με σημαντικές ανακαλύψεις της φυσιολογίας και της βακτηριολογίας.

Στις απαρχές του αντιεμβολιαστικού κινήματος, γύρω στο 1850: Τα εμβόλια με τη μορφή φιδιού που απειλεί τα παιδιά, με τη συνοδεία τρομακτικού σκελετού για να ενισχυθεί το αίσθημα του φόβου...

Η τρισδιάστατη δομή του DNA, του μορίου της κληρονομικότητας όλων των ανθρώπινων χαρακτηριστικών, όπως αναλύεται το 1953 από τον James Watson και τον Francis Crick, ανακάλυψη που τους χάρισε το βραβείο Nobel Ιατρικής το 1962.

Τα "Ρομποτικά πόδια", ένα πρωτοποριακό σύστημα προηγμένης τεχνολογίας, που εξελίσσεται τα τελευταία χρόνια με σκοπό να σταθούν όρθια και να περπατήσουν για πρώτη φορά άτομα καθηλωμένα εφ' όρου ζωής σε αναπηρική καρέκλα.

JUDE EDGINGTON

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com • no14me.blogspot.gr/

Θα περάσει κι αυτό

» Milena Busquets (μτφρ. Χριστίνα Θεοδωροπούλου, εκδόσεις Πατάκη)

Για κάποιον λόγο ποτέ δεν μου πέρασε απ' το μυαλό ότι θα έφτανε τα σαράντα. Στα είκοσι με φανταζόμουν στα τριάντα, να ζω με τον έρωτα της ζωής μου και με μερικά κουτσούβελα. Και στα εξήντα να φτιάχνω μπλόπιτες για τα εγγόνια μου, εγώ που δεν ξέρω να φτιάξω ούτε τηγανιτό αυγό, αλλά θα μάθαινα. Και στα ογδόντα, σαν μπαμπόγρια, να πίνω ουίσκι με τις φίλες μου. Όμως ποτέ δε με φαντάστηκα στα σαράντα, ούτε καν στα πενήντα. Κι όμως να που είμαι εδώ. Στην κηδεία της μητέρας μου, και επιπλέον σαράντα χρονών.

Υποθέτω πως εκείνο που αρχικά μου τράβηξε την προσοχή στο συγκεκριμένο βιβλίο με αποτέλεσμα να το κατεβάσω από το ράφι του βιβλιοπωλείου και να το ξεφυλλίσω, ήταν η καταγωγή της συγγραφέως από την Ισπανία. Εκείνο όμως που με έκανε να θέλω να το διαβάσω ήταν σίγουρα το παραπάνω εναρκτήριο απόσπασμα· ένιωσα μια ειλικρίνεια που ολοένα και σπανίζει στην πρωτοπρόσωπη αφήγηση, ένιωσα πως με αφορούσε η ιστορία της αφηγήτριας. Και δεν έκανα λάθος.

Η Μπλάνκα, στα σαράντα της, βρίσκεται στο χωριό της μητέρας της για την κηδεία της, στο χωριό των παιδικών της καλοκαιριών, μακριά από τη Βαρκελώνη. Παρ' ότι η υγεία της μητέρας της όλο και χειροτέρευε το τελευταίο διάστημα, και το τέλος έμοιαζε όχι μόνο δεδομένο αλλά και ανακουφιστικό, όσο ανακουφιστικό μπορεί να είναι το τέλος ενός

ανθρώπου, δεδομένης της ταλαιπωρίας του ίδιου αλλά και των κοντινών του ανθρώπων, ο θάνατός της σοκάρει τη Μπλάνκα. Ποτέ δεν είναι έτοιμος κανείς για τον θάνατο.

Αποφασίζει, με παρότρυνση των φίλων της, να περάσει κάποιες μέρες στο παραθαλάσσιο χωριό, μακριά από την κανονικότητα της καθημερινότητας στη Βαρκελώνη. Στο ευρύχωρο σπίτι, εκτός από τα δυο παιδιά της, θα μείνουν και δυο φίλες της, ενώ θα κάνουν την εμφάνισή τους και οι πρώην σύζυγοι. Η φίλια, ο έρωτας, το σεξ, η αγάπη, η μητρότητα, ο θάνατος, οι αναμνήσεις, οι ενοχές και η ζωή που συνεχίζεται παρά τις απώλειες.

Η πρωτοπρόσωπη αφήγηση της Μπλάνκα τότε απευθύνεται στη νεκρή μητέρα της, σαν ένα γράμμα, και τότε μοιάζει με ένα προσωπικό ημερολόγιο των ημερών στο Καδακί, μια καταγραφή σκέψων και γεγονότων, κάποια από εκείνα θα ήθελε ίσως να τα έχει μοιραστεί με τη μητέρα της, κάποια άλλα ίσως με τις φίλες της. Ως πενθούσα βρίσκεται στο απυρόβλητο, σε ένα περιβάλλον φιλικό, αλλά κρατώντας τις περισσότερες από τις σκέψεις της για τον εαυτό της, δημιουργεί μια απενοχοποίηση του πένθους, που της παραχωρεί τη δυνατότητα να παρασρατήσει από την πεπατημένη του πένθους, όπως ορίζεται εδώ και γενιές, από ένα πρωτόκολλο θλίψης και άρνησης της ζωής, και της επιτρέπει να βιώσει το πένθος με τον δικό της προσωπικό και αβίαστο τρόπο, όπως θα έπρεπε να γίνεται δηλαδή. Γεγονός που προσδίδει ειλικρίνεια και δημιουργεί έδαφος για ταύτιση στον αναγνώστη, ίσως όχι σε

εκείνον τον αναγνώστη που πιστεύει στη γενίκευση μιας τόσο προσωπικής υπόθεσης όπως το πένθος, και όλα αυτά του μοιάζουν ίσως προκλητικά και ασεβή ακόμη.

Η Μπουσκέτς καταφέρνει να αναμνησθεί με ένα θέμα κοινότητα χωρίς να αναπαράγει λογοτεχνικά στερεότυπα. Το Θα περάσει κι αυτό δεν είναι αριστούργημα, σίγουρα δεν είναι, είναι όμως ένα ειλικρινές βιβλίο, και ας μην προκύπτει από πουθενά πως πρόκειται για πραγματική ιστορία, βιβλίο που αποτυπώνει το γλυκόπικρο αίσημα της ζωής, την αδυναμία ένταξης του προσωπικού στο επιχειρίδιο καλής συμπεριφοράς. Μυθιστόρημα σύγχρονο με την εποχή του και με δεδομένη λογοτεχνική αξία, που δεν δικαιολογεί απλώς την επιλογή της πρωτοπρόσωπης αφήγησης, αλλά τη μετατρέπει σε αφηγηματικό εργαλείο.

Μια ευχάριστη έκπληξη.

ΣΤΟΝ "ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ"

Διάλεξη για την σχέση του Λη Φέρμορ με την Κρήτη

Διάλεξη του Ιστορικού, τέως Πρέσβη της Μ. Βρετανίας στην Αθήνα Sir Michael Llewellyn Smith με θέμα: "Ο Πάτρικ Λη Φέρμορ και η Κρήτη" διοργανώνει ο Φιλολογικός Σύλλογος Χανίων "Ο Χρυσόστομος" την επόμενη Δευτέρα 9 Οκτωβρίου στις 7 μ.μ. στην αίθουσά του. Η διάλεξη θα δοθεί στα αγγλικά με ταυτόχρονη μετάφραση στα ελληνικά.

Ο Πάτρικ Λη Φέρμορ (1915-2011) υπήρξε ο μεγαλύτερος ταξιδιωτικός συγγραφέας της εποχής μας και έπαιξε σημαντικό ρόλο στη Μάχη της Κρήτης κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Σε μας τους Κρητικούς είναι γνωστός και ιδιαίτερα αγαπητός για την απαγωγή, το Μάιο του 1944, με μια ομάδα από κρητικούς αντάρτες, του στρατηγού

Κράιπε, διοικητή των γερμανικών δυνάμεων της Κρήτης.

Για τα χρόνια αυτά στην Κρήτη έγραψε σ' ένα από τα βιβλία του:

"Πουθενά αλλού στην Ελλάδα δεν είναι τόσο έκδηλη η αίσθηση της λεβεντιάς. Ο χαρακτηρισμός αυτός περιλαμβάνει πολλά χαρακτηριστικά: την ορμή και τη φλόγα της νιότης, το χιούμορ, τη γρηγοράδα στη σκέψη και στις πράξεις, τη δεξιότητα στο σημάδι, την απλοχεριά, τις επιτυχίες με τα κορίτσια, την ικανότητα να πίνεις κρασί, να αυτοσχεδιάζεις μαντινάδες, να γλεντάς και να χορεύεις σαν το πουλί που πετά... Λεβεντιά είναι η όρεξη για μια ζωή που θες να τη ζεις επικίνδυνα και να είσαι έτοιμος για τα πάντα".

ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ ΜΟΡΟ

Εκθεση φωτογραφίας του Γιώργου Αρβανιτίδη

Εγκαίνια της πρώτης ατομικής έκθεσης φωτογραφίας του Γιώργου Αρβανιτίδη με τίτλο «TRuE or FaLSE» θα γίνουν την Τρίτη 3 Οκτωβρίου στις 8.30 μ.μ. στον Ιστοιολογικό Όμιλο Χανίων (Νεώριο Μόρο).

Την επιμέλεια της έκθεσης έχει ο Μιχάλης Καλαιτζάκης. Μετά τα εγκαίνια θα ακολουθήσει after party που θα γίνει στο @Βαζακι mini bar. @Βαζακι mini bar.

Βιβλία

Suburra

Κάρλο Μπονίνι,
Τζιανκάρλο Ντε Κατάλντο

μετάφραση: Έφη Καλλιπατίδη
Εκδότης: Βιβλιοπωλείον της Εστίας

Η Σουμπόουρα είναι μια αρχαία γειτονιά της Ρώμης, όπου οι πατρικοί συγχρωτίζονταν με τον όκλο, τους κακοποιούς και τις πόρνες μέχρι το 1960.

Στο κέντρο του μυθιστορήματος, ένα τεράστιο κατασκευαστικό σχέδιο που αποσκοπούσε να μεταμορφώσει τις παραλίες της Όστια σε Ατλαντίκ Σίτυ (ο δήμαρχος της Ρώμης το μπλόκαρε μόλις το 2014). Παρελαύνουν, μεταξύ πολλών άλλων, ο Σαμουράι,

πρώην επικεφαλής φασιστικής ομάδας και νυν ηγετικός γκάνγκστερ, ένας φαύλος και σεξομανής σοσιαλιστής πολιτικός, ιερείς που εμπλέκονται σε πράξεις διαφθοράς, ο ακέραιος "μπάτσος", μέλος της ελίτ των καρμινιέρων, μεροχρόμιος βέβαια από τα πιο σκοτεινά βήθη της μαφίας. Και ναρκωτικά, παντού και πάντα. Οι μηχανισμοί του εγκλήματος και της εξουσίας σφιχταγκαλιασμένοι όσο ποτέ άλλοτε.

Το βιβλίο βασίζεται στους τελευταίους έξι μήνες της διακυβέρνησης Μπερλουσκόνι (Ιούνιος-Δεκέμβριος 2011) και θεωρήθηκε "προφητικό": το τεράστιο σκάνδαλο -που ονομάστηκε Mafia capitale- ξέσπασε πράγματι έναν χρόνο μετά τη συγγραφή του.

Placebo

Σαρίτα Χαϊμ

Εκδότης: Μίνωας

Οι κολλητοί του τον φωνάζουν Μπίλλυ, το ίδιο και η οικογένειά του, για όλους τους άλλους είναι απλώς ο Βασίλης. Ένας νέος είκοσι δύο χρονών με πολλά "γκάζια" κι αχαλίωτη δημιουργικότητα. Με το χαρτί του πανεπιστημίου στο χέρι, ονειρεύεται ένα μεταπτυχιακό στο εξωτερικό που θα χαρίσει φτερά. Μέχρι να βρεθούν τα χρήματα, δουλεύει στην καφετέρια της μητέρας του, ενώ τα βράδια καταπιάνεται με τη δημιουργία ενός περιοδικού φανζίν με τον τίτλο Placebo.

Στην πόλη της απρόσωπης εικονικής επικοινωνίας, ο Μπίλλυ αναζητά την αυτοπραγμάτωσή του. Δεν έχει σκοπό ν' αφήσει τη ζωή να τον στριμώξει στα καλούπια της. Είναι αποφασισμένος να τη ζήσει όπως ακριβώς θέλει. Μπορεί όμως; Σαν δορυφόροι γύρω του κινούνται συγγενικά και φιλικά πρόσωπα, που αντιμετωπίζουν απρόβλεπτες καταστάσεις και οδηγούνται σε συγκρούσεις. Μπροστά σε όλα αυτά, ο Μπίλλυ καλείται να ενηλικιωθεί βίαια και να πάρει αποφάσεις που δεν αφορούν μόνο τον ίδιο.

Η αλήθεια που θέλω να ξεχάσω

Δήμητρα Μανθεάκη

Εκδότης: Ψυχογιός

Καλιφόρνια, δεκαετία του 1930. Η νεαρή Περσεφόνη Λυδάκη, κόρη Ελληνών μεταναστών, είναι τρελά ερωτευμένη με τον Αντόνιο, γιο του αριστο-

κράτη αφεντικού της οικογένειάς της, Φερνάντο Λοπέζ. Ο Αντόνιο ισχυρίζεται ότι νιώθει το ίδιο, όμως, η απρόσμενη και απαράδεκτη συμπεριφορά του προς την Περσεφόνη θα βάλει ταφόπλακα στη σχέση τους και θα απομακρύνει την κοπέλα από την οικογένειά της και την πατρίδα της.

Στην εξορία της θα βρεθεί αντιμέτωπη με τη μοναξιά, τα μάταια όνειρά της, αλλά και τα τόσα παράδοξα που της επιφυλάσσει το πεπρωμένο της. Έρμαιο των καταστάσεων, βυθισμένη στον πόνο που προκαλεί η απώλεια αγαπημένων προσώπων, βλέπει τη μία ανατροπή μετά την άλλη να διαφεντεύουν τη ζωή της, κι αυτή ανήμπορη να αντιδράσει μετατρέπεται σε παθητικό θεατή των γεγονότων που σημαδεύουν τις μέρες και τις νύχτες της στην άλλη άκρη του κόσμου, στις Φιλιππίνες, εκεί όπου βρέθηκε άθελά της.

Ο έτερος εχθρός

Ελισάβετ Χρονοπούλου

Εκδότης: Πόλις

Μπροστά η Φιλίτσα και πίσω εγώ, ανηφορίσαμε για το σπίτι.

Δεν βγάλαμε μιλιά σ' όλο τον δρόμο γιατί ένα πράγμα μόνο ήταν να πούμε κι αυτό δεν θα το λέγαμε ποτέ ο ένας στον άλλον, ποτέ πια όσο ζούσαμε, και πράγματι, ποτέ δεν το 'παμε. Μας έφτανε που, όταν θα ξημέρωνε η μέρα και θα πηγαίναμε στον μπακάλη με το δελτίο, θα παίρναμε τρεις μερίδες ψωμί κι όχι δύο [...]. Τίποτ' άλλο δεν θυμάμαι από κει και πέρα.

Ζήσαμε. Στην περίοδο της γερμανικής κατοχής στην Αθήνα, εκτός απ' τον ίδιο τον κατακτητή, οι ήρωες των δέκα ιστοριών αντιμετωπίζουν κι έναν διαφορετικό εχθρό: Κάτω απ' το κράτος της πείνας και του τρόμου, απειλείται η συλλογική ηθική υπόσταση. Βλέπουν να καταλύεται γύρω τους ό,τι συνιστά την έννοια του "ανθρώπινου". Βλέπουν τους γύρω ή και τον εαυτό τους να οπισθοδρομούν σε βαθμίδες πρωτογονικές. Επιβίωσαν.

Το τίμημα της επιβίωσης το κράτησαν μέσα τους, ένα μυστικό που το βάρος του συνόδευσε την υπόλοιπη ζωή τους. Για να μπορέσουν να συνεχίσουν, άλλοι χρειάστηκε να το ξεχάσουν, άλλοι να το ξορκίσουν, άλλοι να το ανασκευάσουν.